

Språkläraren tipsar:

Så undviker du vanliga språkmissförståndet på arbetet

“Oddenplann”

Så undviker du enkla språkmisstaget på jobbet

lingio

Språkläraren tipsar: Så undviker du vanliga språkmissförståndet på arbetet

Det är inte alltid helt enkelt att uppfatta vad andraspråkstalare försöker säga. Det är något Anders Forsberg, språklärare på Lingio, har fått uppleva flera gånger. Nedan delar han med sig av egna erfarenheter från klassrummet och tankar om varför svenskt uttal ibland kan vara lite extra svåra att lära sig.

"Vid ett tillfälle undervisade jag en grupp högutbildade vuxna som just hade börjat lära sig svenska. Vi pratade om ordet "torg" och jag visade lite bilder på olika typer av torg och alla begrep omedelbart vad som menades. Kort därefter frågade en kvinna från Kroatien vad ordet "plann" betydde. Först förstod jag inte riktigt vad hon menade trots att jag är ganska van vid att uttolka meningar, även de med ganska mycket brytning. Hon upprepade ordet flera gånger utan att någon glödlampa tändes hos mig, tills hon utbrast:

– Ja, Oddenplann!

Odenplan alltså. Den tunnelbanestation i Stockholm hon åkte till för att komma till skolan."

Svåra vokaler i det svenska språket

Anders menar att en av de vanligaste orsakerna till att andraspråkstalare inte kan göra sig förstådda eller inte förstår beror på uttalet av svenska vokaler. Hans elev hade sagt helt rätt vokal men uttalat ett kort a i stället för ett långt, och plötsligt blev det obegripligt för honom tills Odenplan kom till deras räddning.

"Gör man fel på konsonanterna, till exempel p och b vilket är ganska vanligt, brukar vi svensktalande ändå förstå av kontexten vad man vill säga – till exempel buss eller puss. Men gör man fel på vokaler kan det snabbt bli helt omöjligt att tyda."

Vidare förklarar Anders hur svenska vokaler skiljer sig från många andra språk och varför det krävs en hel del träning för att få till rätt uttal.

"Vokaler i svenskan är ganska speciella och det är inte bara å, ä och ö som är svåra. Dessa ljud finns på en del andra språk också, som till exempel i franskan – det bara stavas annorlunda. Även u och y kan vara svåra ljud där man måste vara ganska akrobatisk med munnen för att få till ljud som man aldrig tidigare har uttalat. Särskilt de långa varianterna brukar vara svåra då de uppfattas som extremt långa i förhållande till hur de låter på de flesta andra språk".

Språklösningen som leder till samhällsförändring

Det finns flera sätt att lära sig vokalerna men Anders upplever att uttalsträning ofta är lite förbisedd i svenskundervisningen. Samtidigt är inte heller vi svenskar jättebra på att hjälpa andraspråkstalare att träna på att få till ett bra uttal, utan brukar istället vara nöjda med att mer eller mindre kunna förstå vad de säger.

"Ett mycket effektivt sätt att lära sig uttal och språkmelodi är vad jag kallar för "papegoj-träning" vilket innebär att jag säger en mening som eleven upprepar. Sen säger jag samma mening igen och igen medan eleven fortsätter upprepa. Sen håller man på så kanske tio, tjugo gånger och helst ska man inte heller sluta när eleven fått till ett bra uttal – då har hen sagt fel nio gånger och rätt bara en gång. Fortsätt tills dess att eleven har sagt meningen minst tio gånger till med korrekt uttal" uppmanar han.

Anders är samtidigt mycket medveten om att papegoj-träning kan vara väldigt tidskrävande. Ett av hans tips för att effektivisera träningen är att man i en klass kan hoppa från elev till elev och låta dem säga samma mening. Då lyssnar alla och lär sig även när någon annan får agera "papegoja". Men det är fortfarande inte helt optimalt och begränsar den individuella inläringen. Därför gillar Anders att eleverna kan komplettera språkövningarna

i klassrummet med de gamifierade övningarna i Lingios app, något han menar ökar både motivation och inläringstakt.

Tillgång till unik uttalsträning dygnet runt med Lingios app

I Lingios app finns en funktion där eleven får säga ett ord högt och sedan få uttalet analyserat och bedömt. Man får också lyssna på ett korrekt uttal och kan sedan jämföra det med sin egen inspelade version. Då hör de flesta lättare skillnaden om de inte riktigt har fått till det.

Eleven kan också lyssna och upprepa hela fraser i appens dialoger. Detta kan göras hur många gånger som helst – dygnet runt och var som helst, även om det kanske uppfattas som lite konstigt om man sitter och upprepar en och samma fras tjugo gånger om på bussen. Å andra sidan skulle det ju kunna ge upphov till oväntade sociala interaktioner om svenskspråkiga medresenärer spontant skulle engagerade sig i uttalsträningen.

På Lingio arbetar vi vidare med att utveckla vår apps smarta uttalsfunktion så att den ska kunna bedöma uttal och prosodi (språkmelodi) inte bara i enstaka ord, utan också i hela meningar. Detta kommer att bli en världsunik funktion. Arbetet gör vi tillsammans med Göteborgs universitet och Folkuniversitetet i ett forskningsprojekt som finansieras av Vinnova.

Vill du veta mer om hur Lingio kan effektivisera språkinlärningen på just er arbetsplats?

lingio

Kontakta oss på

 lingio.com

 info@lingio.com

 [Lingio](#)

